

ЧОРНИЙ Олег Віталійович,

к. філос. н.,

докторант кафедри маркетингу та аграрного бізнесу, Вінницький національний аграрний університет,

м. Вінниця, Україна

ORCID ID: 0000-0002-6302-9084

phd.chorny@gmail.com

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПОЛЯ ЯК ФЕНОМЕНИ: ЗНАННЯ, ЩО МАЮТЬ ЦІННІСТЬ

У статті застосовано міждисциплінарний підхід до економічної науки у розрізі представлення «міждисциплінарного поля» і «торгової зони між дисциплінами», як феномену. Встановлено, що феноменологія має певну спільну історію застосування як з економічною наукою, так і з теорією міждисциплінарності. В тексті статті наведено деякі пояснення відносно можливості розгляду «торгових зон між дисциплінами», як феноменів, що становлять сутність досліджуваних проблем і сприяють інноваційному розвитку науки. Крім того, надано аргументацію стосовно вирішення реальних проблем за допомогою застосування означеної методології. Сучасний університет розглянуто як найбільш сприятливе місце для проведення подібних досліджень.

Ключові слова: економічна наука, міждисциплінарність, феноменологія, торгова зона, цінне знання.

Постановка проблеми. Феноменологія є напрямом в академічній філософській науці, котрий розвивався на протязі ХХ. На початку ХХІ століття сама феноменологія характеризується широкою міждисциплінарністю, а її методи є ефективними для розвідок у більшості галузей наукового знання. Для нас важливим є те, що її методологія може досить вдало пояснити можливості застосування міждисциплінарного підходу до економічної науки. Наприклад перетин між економічною наукою та іншими науковими галузями може розглядатися як окремий феномен (явище), котрий потребує свого належного дослідження та опису. Важливим є також, що використання методології та теорій з різних сфер знань має практичну цінність, оскільки виливається у вирішення проблем реального світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зв'язок економічної науки з феноменологією найкраще досліджений В. Д. Базилевичем та В. В. Ільїним. Зв'язок феноменологічної економіки з сферою праці досліджував В. П. Звонар. Феноменологію взаємодії суспільства, держави та економіки досліджував В. М. Геєць. Феноменологію незалежності в умовах економічної глобалізації досліджувала Н. Резнікова. Також загальними проблемами філософії економіки займається С. Гудков. Проте недостатньо дослідженими залишається феномен міждисциплінарних економічних знань, а також цінність цих знань для розбудови та підвищення продуктивності національної економіки.

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є дослідження особливостей зв'язків, котрі існують між економічною наукою, феноменологією та міждисциплінарною теорією. Теоретичне опрацювання проблемних моментів дозволить створити надійне підґрунтя для численних розвідок практичного характеру.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодення вимагає нових підходів не лише до представлення знання але й до вирішення реальних проблем. Звернемось з цього приводу до феноменології: «Першим припущенням пов'язаним з феноменологією є те, що вона розуміє досвід так як ми його проживаємо, радше ніж його представлення в теоріях» [1, с. 188]. А це означає, що інструментарій феноменології дозволяє ставити та вирішувати цілком реальні питання. Представлення проблеми як «феномена у реальності», дозволяє не лише посилити практичну сторону дослідження, але й збільшити міру застосування кожної

окремої науки у міждисциплінарному дослідженні. Міждисциплінарні поля (торгові зони, що виникають на перетині дисциплін), таким чином, є феноменами реальності, або ще простіше, реальними ситуаціями або процесами, котрі потребують залучення як мінімум двох наукових галузей до свого вирішення.

Потрібно також постійно пам'ятати, що крім міждисциплінарності широко використовується її різновид полідисциплінарність. Останній є більш бажаним в академічній спільноті, оскільки відсутня інтеграція між науковими галузями дозволяє зберегти деяку незалежність наук та підтримувати суворість наукового поділу на галузі і підгалузі. Таким чином полідисциплінарність дозволяє висвітлити окремі наукові перспективи відносно існуючого феномену. В такому дослідженні кожен вид роботи виконується паралельно і експерти з кожної галузі займаються своєю частиною роботи. Наприклад забудова міських територій відноситься до полідисциплінарної проблематики, і різні феномени, котрі її стосуються розглядаються професіоналами з галузей міського господарства, будівництва, дизайну, публічного управління, економіки, фінансів, соціології тощо.

Для того, аби краще зрозуміти специфіку міждисциплінарних феноменів, котрі мають стосунок до економічної науки, спочатку розглянемо взаємодію між феноменологією та економічною наукою, далі перейдемо до зв'язків між феноменологією і міждисциплінарністю, і нарешті завершимо практичними питаннями у застосуванні міждисциплінарного підходу.

Кінець ХХ століття і тимпаче світова економічна криза 2008 року позначились необхідністю посилення зв'язку економічної науки з реальністю. Як виявилось, економічний імперіалізм в дечому поступився альтернативному розумінню економічної науки та її зв'язку з психологією, соціологією, філософією та іншими науками. Велика кількість різних підходів у розумінні відношення економічної науки до реальності розпочали, як вже було сказано, «нову еру» у використанні економічних теорій, економічних знань та економічної термінології. Плюралізм означає саме комплементарний підхід у застосуванні економічних знань до вирішення реальних проблем. І якщо раніше, під гаслами економічного імперіалізму, економічна наука намагалась нав'язувати виключно економічне бачення іншим наукам, то тепер інші науки мають «рівні права». Виникнення численних полідисциплінарних і міждисциплінарних галузей знань є лише цьому підтвердженням. Такі напрямки як сталий розвиток, дослідження майбутнього, продовольча безпека, відновлювальна енергетика, є сферами в котрих економічний інструментарій застосовується на рівні з іншими науками.

Варто згадати, що існує навіть цілий напрямок в межах економічної науки, котрий використовує розгляд економічної теорії під кутом зору занурення у світ реальних проблем. Ця школа виникла у Австрії й називається феноменологічною економічною наукою (*phenomenology of economics*). Вона використовує специфічний феноменологічний погляд на світ, котрий походить ще від Е. Гуссерля, для тлумачення економічної реальності. Одним з провідних науковців цього напрямку є А. Лов: «Розвиток підходу Лова може зіграти свою роль у розвитку феноменологічної економічної науки» [2, с. 209]. Дана теорія має власних послідовників, розвинуту методологію та сфери застосування. Проте для нас буде важливим зупинитися саме на загальних моментах застосування феноменології до економічної науки, оскільки в нашому дослідженні такі феномени мають суттєве відношення до галузей знань, що знаходяться поза економічною наукою.

Сама феноменологія володіє потужним інструментарієм для теоретизації явищ реальності. Тому потрібно розуміти, що корисним буде застосувати її напрацювання для підсилення існуючих напрацювань в економічній науці: «... деякі особливі характеристики феноменології дозволяють створити можливу основу для дослідницької програми в економічній науці, доповнюючи попередні мейнстрімові результати...» [3, с. 4]. Незвична перспектива, цілком ймовірно, зможе ефективно вдосконалити існуючі напрацювання. Про це згадує і інший дослідник, застосовуючи феноменологічний підхід до окремих теорій в межах економічної науки [4, с. 51]. Все це слугує підтвердженням того, що застосування

феноменологічного підходу до економічної науки не є новим явищем, а навпаки подібні дослідження мають свою традицію. Більше того вони виявилися ефективними і довели свою продуктивність в описі економічної реальності.

Враховуючи наведене вище, можна використовувати феноменологію для вирішення специфічних завдань в межах економічної науки: «Ментальні концепти є необхідними в наданні єдиного видимого шляху опису людської дії і це дозволяє нам використовувати інструментальну раціональність як засіб пояснення економічних феноменів» [5, с. 161]. Потрібно пам'ятати, що подібні економічні феномени будуть розглядатися як такі, що знаходяться в самій реальності, а тому, залежно від потреб дослідження можна буде зосередити увагу на реальній вкоріненості цих економічних феноменів у бутті. А оскільки реальність є надскладним явищем, то швидше за все можуть знадобитися і інші науки для пояснення не лише частин цих самих феноменів, але й їх зв'язків з іншими феноменами, котрі тяжіють до наукових традицій інших академічних галузей. Аби докладніше пояснити це, розглянемо спільні можливості феноменології та міждисциплінарності.

Наведемо тут цитату одного з феноменологічних філософів, котрий працює в США: «Я почав підозрювати, що специфічною рисою феноменології в нашому географічному регіоні є її полідисциплінарність» [6, с. 5]. Для пояснення цього здогаду зробимо уточнення: феноменологічна філософія з початку ХХ століття поширилась по всій земній кулі і в кожному географічному регіоні планети до кінця цього самого століття, встигла здобути більш-менш виразні особливості. Як бачимо, один з найшанованіших феноменологів США визначає такою специфічною рисою полідисциплінарність. І справді, якщо почитати праці з феноменології, стає зрозумілим, що до теоретичних розвідок з приводу аналізу реальності можуть одночасно залучатися більше двох десятків різних галузей знань.

Все ж, в межах дослідження феноменів, котрі стосуються як економічної науки так і деяких інших наук потрібно зосередити увагу на пошуку золотой середини. При роботі з складними феноменами реальності, що залучають до свого розгляду і дослідження дві та більше дисциплін, необхідним є вказувати якими саме дисциплінарними перспективами послуговується вчений. Ще краще, вказувати яких саме теорій та методологій стосується конкретна наукова розвідка. Такий підхід допоможе уникнути плутанини та конкретизувати можливості, що надаються кожною окремою наукою. В ХХ столітті наука, як явище, стала напрочуд розвиненою, незважаючи на це вона є структурованою, саме тому профанація міждисциплінарного дослідження може в кращому випадку відобразитись на репутації дослідника, а в гіршому завдати шкоди розвитку самим міждисциплінарним дослідженням.

Зазначимо тут також те, що стосується міждисциплінарної продукції у формі наукової співпраці, текстів, практики вирішування окремих складних питань. «В феноменологічному значенні, міждисциплінарний продукт є категорично «новим рівнем ідентичності»...» [7, с. 47]. Цей новий рівень є дечим протилежним дисциплінарній спрямованості більшості наукових галузей. Для того щоб краще це пояснити можна розглянути окремо економічну науку, науки про землю, технічні науки, соціальні науки і таке інше. Кожна з цих галузей знань виконує свою частину соціального замовлення і робить це досить вдало. Можна навіть сказати, що людям не знайомим з міждисциплінарним підходом навіть на думку не спаде виходити за межі власної професійної спеціалізації. Тим не менше міждисциплінарність намагається описати так звані «вільні ніші», поля знань котрі існують в прогалинах між різними науками. Такі «вільні ніші» за умови належного їх дослідження можуть стати «торговими зонами» між дисциплінами, де використовується поєднання теорій, концептів та методологій, що стосуються різних наук. Розвиток міждисциплінарної науки довів, що подібні заповнення цих вільних ніш можуть призвести до підвищення ефективності в самих наукових галузях і створити додаткову вартість. Наукові продукти такого рівня є цінними самі по собі, крім того вони можуть бути комерціалізовані та перетворені в інновації.

Зв'язок феноменології, міждисциплінарності та інновацій не є чимось новим. Ось, що наприклад зазначає науковець з Ватикану: «... я хотів би описати роль яку інновації, міждисциплінарність та феноменологія відіграють у процесі відкриття чогось» [8, с. 185].

Потрібно сказати, що спроба виявилась досить вдалою. Науковець доступно пояснює те, яким чином пошук феноменів реальності, опрацювання їх за допомогою інструментарію різних наук можуть призвести до інновацій. Насправді феноменологічна перспектива є досить продуктивною у пошуку нових тем досліджень, концептуалізації нового знання та відкритті нових, більш ефективних шляхів вирішення існуючих проблем. Відтак представлення цінного знання, котре потребує використання міждисциплінарного підходу, не в останню чергу залежить від можливостей використання нового інструментарію в дослідженнях. З цією метою ми пропонуємо розглядати окремі реальні проблеми, що виникають, у вигляді феноменів, тоді можна виявити всі суттєві характеристики останніх. Лише обачне, поступове, рівномірне та методичне застосування міждисциплінарного підходу допоможе перетворити складні феномени реальності у справжні інновації, котрі можуть мати економічну цінність.

Якщо людина є науковцем, чи освітянином вона може помітити, що не у всіх випадках наукові галузі є відмежованими. Деякий досвід перебування в університеті може показати, що навіть окремі спеціальності багато в чому залежать від знання, котре є предметом розгляду інших наук. Таким чином, можемо сказати, що границі наук є проникними, хоча в університетській спільноті всіляко заохочується дисциплінарність. З цього приводу можна навести наступне: «... сучасна наука в цілому змушена здобувати знання шляхом інсайтів отриманих з різних місць з застосуванням різних засобів. Таким чином міждисциплінарність є лише терміном для дечого, що завжди трапляється» [9, с. 12]. Ця цитата є відображенням не лише сучасного стану науки, але й її розвитку. Оскільки наукова система здобула своє остаточне оформлення у XX столітті з властивою для неї масовістю, фрагментованістю та спеціалізацією варто звернути увагу на те що процеси поділу та інтеграції відбуваються і досі. Все ж ми не можемо оминати той факт, що проведення міждисциплінарних досліджень, часто не сприймаються як такі через брак знань з міждисциплінарної теорії у самих науковців. Ми можемо стверджувати, що обізнаність з міждисциплінарним підходом суттєво може покращити щоденну роботу чималої кількості вітчизняних науковців. І такі покращення можуть міститись у концептуалізації способів здійснення досліджень.

Однією з позитивних характеристик міждисциплінарного підходу є те, що вчені котрі його використовують не намагаються на його виключності, більшій продуктивності чи необхідності. Навпаки, вчені, котрі працюють з міждисциплінарною проблематикою з повагою ставляться до науковців, що працюють виключно в одному дисциплінарному полі. «Напрочуд важливим є те, щоб академічні спільноти заохочували розвиток міждисциплінарних досліджень, в той же час наголошуючи на важливості базової дисциплінарної ідентичності» [10, с. 32]. Таким чином, ми можемо говорити про використання міждисциплінарного підходу там де це можливо і там де в цьому є потреба. Це робиться з метою підсилення існуючої методології або створення додаткової цінності для реального знання. Наприклад, оскільки деякі економічні феномени можуть мати складне реальне відображення, вони можуть розглядатися і іншими науками, тоді можна говорити про проведення спільних полідисциплінарних досліджень. Полідисциплінарні дослідження більше заохочуються академічною наукою оскільки в них, на відміну від міждисциплінарних, перспективи не перетинаються, а кожна з наук надає власне тлумачення відносно існуючого феномену. Проте, в окремих випадках, саме міждисциплінарні дослідження можуть виявитися більш інноваційними.

Використання полі дисциплінарного та міждисциплінарного підходів є важливим як у розумінні власної дисциплінарної ідентичності так і інших галузей знань. Ці підходи можуть покращити розуміння науковцями як самих себе так і викликати продуктивну взаємодію між окремими структурними підрозділами університетів. На разі, для нас важливо пояснити, що ознайомлення з іншими дисциплінарними перспективами призводить до більшого розуміння власної ідентичності: «... традиційні дисципліни контактують одна з одною не лише за допомогою взаємодії викладачів та студентів в міждисциплінарних проектах але також

шляхом повернення цих викладачів до їхніх основних дисциплін, де вони можуть поділитися цими новими ідеями та підходами» [11, с. 11]. Отже залучення до міждисциплінарних проєктів може суттєво збагатити особистий досвід викладача чи науковця таким чином, що з'являться інноваційні стратегії поведінки, так само як і інновації у викладанні дисциплін. Крім того посиляться знання характеру та специфіки міждисциплінарних зв'язків з іншими галузями. За допомогою рефлексії над досліджуваними феноменами можна суттєво збагатити не лише запас теоретичних знань, але й здобути нові практичні навички. Наприклад обізнаність відносно психології споживачів може створити додатковий економічний ефект на торговельному підприємстві, а отже знання психології споживачів є цінним знанням.

Для новачків, що мало обізнані з міждисциплінарним підходом і з самою теорією міждисциплінарності краще розпочати з полідисциплінарності. Полідисциплінарний характер знань чи дослідження означає, що перспективи різних наук не змішуються, а розгляд відбувається паралельно. Для цього потрібно аби одна людина володіла знанням мінімум з двох галузей, або взаємодіяли вчені з різних галузей. Цей підхід є ефективним, коли потрібно дослідити складне явище реальності і кожен з команди вчених виконує певну частину роботи, на котрій він спеціалізується. Можна сказати, що навіть діяльність пов'язана з утриманням невеликого бізнесу багато в чому є міждисциплінарною. На виробничому чи торговельному підприємстві функції пов'язані з документообігом, постачанням, продажем, маркетингом, фінансами, юридичним забезпеченням може виконувати одна і та сама людина або різні люди. У першому випадку така діяльність може тяжіти до міждисциплінарності, у другому до полідисциплінарності.

Специфіка міждисциплінарної співпраці чи персональної роботи, на відміну від полідисциплінарної полягає в тому, що до знань окремих дисциплін додається ще суттєва частина нового знання. Ми розглядаємо таке знання, як знання що створює додаткову цінність оскільки воно не міститься в жодній з використаних дисциплін, а знаходиться на їх перетині і надає додаткову інформацію відносно існуючого феномену реальності. Таким чином специфічні мовні засоби, котрі є необхідними для міждисциплінарного дослідження з більшою чи меншою вірогідністю будуть ефективно описувати реальний феномен, що може проявлятися у покращенні практики вирішення, прямому підвищенню продуктивності чи вдосконаленні інноваційності діяльності. Саме тому практика застосування міждисциплінарного підходу потребує ґрунтовних знань міждисциплінарної теорії хоча б у одного з учасників міждисциплінарних досліджень, оскільки вони вимагають координації. Цінність знання залежить від того, наскільки ефективно існуючі наукові теорії можуть вирішувати виникаючі проблеми.

Зрозуміло, що міждисциплінарний підхід є особливо плідним у роботі академічних товариств, хоча його використання ними не обмежується. Сучасний університет з численними науковими і освітніми підрозділами є особливо сприятливим місцем для застосування міждисциплінарного підходу. Для цього можуть бути створені всі необхідні умови, основними з яких є плюралізм та неупередженість. Ось, що пишуть з цього приводу працівники міждисциплінарного центру створеного в Гарварді: «Думка, що міждисциплінарність, творчість, хаос і толерантність до безладу проявлялись спільно була загальною між вченими з поміж соціальних наук...» [12, с. 578]. Міждисциплінарна співпраця потребує тривалого часу, від кількох місяців до кількох років. І хоч використання розглянутого підходу може створити додаткову цінність знання варто поставитись з цілковитою серйозністю до викликів та перешкод з котрими можуть зіштовхнутися студенти, викладачі, науковці та управлінці. Створення інновацій та нові продуктивні шляхи співпраці є хорошими речами, проте потрібно пам'ятати також про подолання дискомфорту, незручності та толерантність.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Створення цінного знання є важливою проблемою, оскільки призводить до підвищення продуктивності та впровадження інновацій. Вирішення проблем реального світу, виконання соціального замовлення в великій

мірі залежить від вміння розпізнати необхідність у змінах. Застосування міждисциплінарного підходу до економічної науки з метою дослідження феноменів реальності дозволить створити нову перспективу бачення існуючої ситуації. Розгляд феноменів з застосуванням полі дисциплінарного чи міждисциплінарного підходу може відобразитися на збільшенні інновативності діяльності. Майбутні дослідження стосуватися безпосереднього створення інновацій за допомогою такого підходу. Важливим також є виявити міру міждисциплінарної співпраці. Таким чином, побудова міждисциплінарних дослідницьких груп є домінуючим фактором.

Список використаних джерел:

1. Wilson M.S. Phenomenological research and its potential for understanding financial models / M.S. Wilson // *Investment management and financial innovations*. – 2011. – № 8(1). – p. 186-190.
2. Forstater M. Phenomenological and interpretive-structural approaches to economics and sociology: schutzian themes in adolph lowe's political economics / M. Forstater // *The review of austrian economics*. – 2001. – № 14. – p. 209-218.
3. Galbacs P. Beyond the realism of mainstream economic theory. Phenomenology in economics / P. Galbacs // *Economics and business review*. – 2016. – № 16(4). – p. 3-24.
4. Liebst L.S. Phenomenology of the movement economy: a multilevel analysis / L.S. Liebst // *The journal of space syntax*. – 2015. – № 6(1). – p. 49-60.
5. Specian P. Phd thesis summary: phenomenology and economics / P.Specian // *Erasmus journal for philosophy and economics*. – 2014. – № 7(1). – p. 161-165.
6. Embree L. Interdisciplinarity within phenomenology / L. Embree // *Indo-pacific journal of phenomenology*. – 2010. – № 10(1). – p. 1-7.
7. Arvidson S.P. Interdisciplinary research and phenomenology as parallel processes of consciousness. / S.P. Arvidson // *Issues in interdisciplinary studies*. – 2016. – № 34. – p. 30-51.
8. Menon M.G.K. The role of innovation, interdisciplinarity and phenomenology as components of creativity in opening new windows. *Paths of discovery* / M.G.K. Menon // *Pontifical academy of sciences*. – 2006. – № 18. – p. 185-198.
9. Stichweh R. The sociology of scientific disciplines: on the genesis and stability of the disciplinary structure of modern science / R. Stichweh // *Science in context*. – 1992. – № 5(1). – p. 3-15.
10. McLean S. (2013) Being interdisciplinary / S. McLean // *Argonauta: the newsletter of the canadian nautical research society*. – 2013. – № 30(4). – p. 26-32.
11. Kleinberg E. Interdisciplinary studies at a crossroads / E. Kleinberg // *Liberal education*. – 2008. – № 94(1). – p. 6-11.
12. Cohen-Cole J. Instituting the science of mind: intellectual economies and disciplinary exchange at Harvard's Center for Cognitive Studies / J. Cohen-Cole // *British journal for the history of science*. – 2007. – № 40(4). – p. 567-597.

References:

1. Wilson, M.S. (2011) Phenomenological research and its potential for understanding financial models. *Investment management and financial innovations*, 8(1), 186-190.
2. Forstater, M. (2001) Phenomenological and interpretive-structural approaches to economics and sociology: schutzian themes in adolph lowe's political economics. *The review of austrian economics*, 14, 209-218.
3. Galbacs, P. (2016) Beyond the realism of mainstream economic theory. Phenomenology in economics. *Economics and business review*, 16(4), 3-24.
4. Liebst, L.S. (2015) Phenomenology of the movement economy: a multilevel analysis. *The journal of space syntax*, 6(1), 49-60.
5. Specian, P. (2014) Phd thesis summary: phenomenology and economics. *Erasmus journal for philosophy and economics*, 7(1), 161-165.
6. Embree, L. (2010) Interdisciplinarity within phenomenology. *Indo-pacific journal of phenomenology*, 10(1), 1-7.
7. Arvidson, S.P. (2016) Interdisciplinary research and phenomenology as parallel processes of consciousness. *Issues in interdisciplinary studies*, 34, 30-51.
8. Menon, M.G.K. (2006) The role of innovation, interdisciplinarity and phenomenology as components of creativity in opening new windows. *Paths of discovery*. *Pontifical academy of sciences*, 18, 185-198.
9. Stichweh, R. (1992) The sociology of scientific disciplines: on the genesis and stability of the disciplinary structure of modern science. *Science in context*, 5(1), 3-15.
10. McLean, S. (2013) Being interdisciplinary. *Argonauta: the newsletter of the canadian nautical research society*, 30(4), 26-32.
11. Kleinberg, E. (2008) Interdisciplinary studies at a crossroads. *Liberal education*, 94(1), 6-11.
12. Cohen-Cole, J. (2007) Instituting the science of mind: intellectual economies and disciplinary exchange at Harvard's Center for Cognitive Studies. *British journal for the history of science*, 40(4), 567-597.

CHORNYI Oleh Vitaliyovich,

PhD in philosophy,

doctoral student of the Marketing and Agrarian Business Department,

Vinnitsia National Agrarian University, Vinnitsia, Ukraine

phd.chornyi@gmail.com

**INTERDISCIPLINARY FIELDS AS PHENOMENA:
KNOWLEDGE THAT HAS A VALUE**

Abstract.

Introduction. *The author shows how to apply an interdisciplinary approach to economics. "Interdisciplinary field" and "trade zone between disciplines" are represented as phenomena. Phenomenology has certain common history of application both with economics and theory of interdisciplinarity. Some explanations regarding the possibility of treating "trade zones between disciplines" as phenomena that constitute the essence of problems related to innovative development of science are examined. Modern university is considered as the most favorable place for carrying out researches connected with interdisciplinary economics.*

Purpose. *The aim of the work is to study the peculiarities of relationship that exist between economics, phenomenology and interdisciplinarity.*

Methods. *Methods used in the article: deduction, induction, scientific abstraction.*

Results. *By theoretical analysis of National and foreign researches works, we found that there exist clear and strong connection between economics, interdisciplinarity and phenomenology. Use of such complex methodology can open new productive perspectives connected with real world problems. Integration of academic disciplines can answer difficult questions that have economic character. New knowledge that manifests itself as combination of terminology, concepts and theories has important value for different stakeholders.*

Originality. *Application of interdisciplinary theory to economics can create extra value for economic knowledge. Multiple areas of knowledge and multiple actors, trade zones, innovativeness, integration of knowledge domains related to interdisciplinary work. By observing real phenomena we can reveal and describe problems from multiple scientific perspectives. Creation of productive and efficient integrative methodology strongly related to problem solving and development at micro level.*

Conclusion. *Creation of valuable knowledge is an important issue as it leads to increased productivity and innovation. Solving problems of the real world and fulfillment of social order largely depends on the ability to recognize the need for change. The application of interdisciplinary approach to economics with an aim to study reality phenomena will create a new perspective and improve current situation vision. Looking at phenomena from multidisciplinary or interdisciplinary perspective can lead to different innovation activities. There is a need to show how creation of innovation is related to this approach. It is also important to identify the extent of interdisciplinary cooperation between professionals. Thus, the construction of interdisciplinary research groups is a dominant factor.*

Keywords: *economics, interdisciplinarity, phenomenology, trade zone, valuable knowledge.*

Одержано редакцією: 19.10.2018
Прийнято до публікації: 24.10.2018